

Διαδικτυακή Ημερίδα για την Ευρωπαϊκή Ημέρα Γλωσσών Σάββατο, 25 Σεπτεμβρίου 2021

Αξιότιμες Κυρίες, Αξιότιμοι Κύριοι, Αγαπητοί συνάδελφοι,

- Χαίρομαι πού βρίσκομαι σήμερα μαζί σας για να γιορτάσουμε μαζί την Ευρωπαϊκή Ημέρα Γλωσσών πού αποτελεί επίσης ευκαιρία για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δείξει τη δέσμευσή μας για την πολυγλωσσία στην Ευρώπη. Την Δευτέρα 27 Σεπτεμβρίου (12:00-14 :00) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οργανώνει επίσης διαδικτυακή ημερίδα για την Ευρωπαϊκή Ημέρα Γλωσσών.
- Οι γλωσσικές ικανότητες βρίσκονται σε μεγάλο βαθμό στο επίκεντρο του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, ο οποίος αποτελεί το μεγάλο φιλόδοξο εγχείρημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τομέα της εκπαίδευσης για τα επόμενα πέντε χρόνια.
- Με την αύξηση της κινητικότητας στο εσωτερικό της Ευρώπης και την άφιξη πολλών νέων από τρίτες χώρες για σπουδές στην ΕΕ, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η πολυγλωσσία βρίσκεται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Καινούργιες πρωτοβουλίες

- Η εκμάθηση γλωσσών και η συμβολή τους στην πολυγλωσσία και την πολυμορφία αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σας καλώ λοιπόν να συμμετάσχετε στην διαβούλευση για την επικείμενη πρωτοβουλία της Επιτροπής «Pathways to School Success» (μέχρι 30/9)
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται ήδη με τον ΟΟΣΑ για την ανάπτυξη μίας νέας δέσμης εξετάσεων των ξένων γλωσσών στο πλαίσιο του Διεθνούς Προγράμματος PISA.
- Η ολοκλήρωση αυτού το νέου εγχειρήματος θα συμπέσει χρονικά με την ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης το 2025.

- Θα ήθελα επίσης να επισημάνω τις δυνατότητες που προσφέρει το νέο πρόγραμμα Erasmus+ για την υποστήριξη της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών με διάφορους τρόπους.
- Το όραμά μας είναι μια Ευρώπη στην οποία η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η έρευνα να είναι υψηλής ποιότητας στην οποία να μετέχουν όλοι/ες, χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς γεωγραφικά σύνορα. Επιθυμούμε η παραμονή σε ένα άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για σπουδές, κατάρτιση ή εργασία να μην είναι πια η εξαίρεση αλλά να γίνει ο κανόνας.
- Για να υλοποιηθεί αυτό το όραμα, είναι σημαντικό να ξεπεραστούν τα εμπόδια που συνδέονται με την έλλειψη επάρκειας στις ξένες γλώσσες. Ένα θεμελιώδες πρώτο βήμα είναι η εφαρμογή, σε επίπεδο σχολείου, της στρατηγικής των τριών γλωσσών – της γλώσσας του σχολείου και δύο επιπλέον γλώσσες – ξεκινώντας την εκμάθησή τους από μικρή ηλικία.
- Ας μην ξεχνάμε ότι η εκπαίδευση ξεκινά από τη γλώσσα. Η επαρκής γνώση της γλώσσας στην οποία παρέχεται η σχολική εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδη ικανότητα πάνω στην οποία βασίζεται η εκπαίδευση σε όλα τα άλλα γνωστικά αντικείμενα: μαθηματικά, ιστορία, βιολογία, κλπ. Για τον λόγο αυτόν, όλοι οι μαθητές/τριες – είτε η γλώσσα του σχολείου είναι μητρική τους είτε όχι – είναι σημαντικό να αναπτύσσουν υψηλό επίπεδο σχολικού και κοινωνικού γραμματισμού που θα τους/τις βοηθήσει να επιτύχουν τους εκπαιδευτικούς στόχους, αποκτώντας παράλληλα αυτοπεποίθηση και δεξιότητες για συνεργασία.
- Παράλληλα, όμως πρέπει να αποκτήσουν και ένα πολυγλωσσικό και πολυπολιτισμικό ήθος επικοινωνίας που συμβάλλει στην αλληλοκατανόηση και την αποδοχή του Άλλου – σε επίπεδο κοινωνικό (για κοινωνική δικαιοσύνη και κοινωνική ένταξη), πολιτισμικό αλλά και γλωσσικό. Ας μην ξεχνάμε ότι – όπως είπε και ο γνωστός καθηγητής Jim Cummins που έχει κάνει μακρόχρονη έρευνα στο χώρο της διγλωσσίας και πολυγλωσσίας: «Η απόρριψη της γλώσσας ενός παιδιού στο σχολείο ισοδυναμεί με απόρριψη του ίδιου του παιδιού».

- Η αποδοχή της μητρικής γλώσσας του δίγλωσσου μαθητή θα έχει θετικό αντίκτυπο για το παιδί γιατί θα βελτιώσει την αυτοπεποίθησή του και θα του δώσει μεγαλύτερα κίνητρα να βελτιώσει τις επιδόσεις του στο σχολείο.
- Για την ανάπτυξη του πολυγλωσσικού και πολυπολιτισμικού ήθους επικοινωνίας είναι όλο και πιο σημαντικό να αναπτύσσονται προγράμματα σπουδών, να υιοθετούνται εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές πρακτικές στην τάξη και γενικότερα στο σχολείο που βοηθούν προς αυτή την κατεύθυνση. Ο νέος Συνοδευτικός Οδηγός του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες που πρόσφατα εκδόθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και προωθείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σίγουρα βοηθά προς αυτή την κατεύθυνση.
- Είναι φυσικά επιτακτική η ανάγκη να υποστηριχθούν οι εκπαιδευτικοί, οι εκπαιδευτές και οι διευθυντές σχολείων ώστε να ευαισθητοποιηθούν και αποκτήσουν νέα στάση απέναντι στις πολυγλωσσικές πρακτικές γιατί τα μονογλωσσικά ήθη και η μονογλωσσική ιδεολογία είναι ακόμη η κυρίαρχη στην εκπαιδευτική κοινότητα και όχι μόνο.
- Τέλος θα ήθελα να χαιρετίσω την απόφαση της Συγκλήτου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για την ίδρυση του Κέντρου Αριστείας «Πολυγλωσσία και Γλωσσική Πολιτική».
- Το Κέντρο Αριστείας «Πολυγλωσσία και Γλωσσική Πολιτική» έχει ήδη προσφέρει και είμαι πεπεισμένη πως θα συνεχίσει το σημαντικό έργο του με έρευνα και δράσεις για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών γλώσσας, την αξιολόγηση γλωσσομάθειας, την ανάπτυξη πολυγλωσσικών εργαλείων, εκπόνηση εκπαιδευτικών γλωσσικών πολιτικών και σχολικών προγραμμάτων σπουδών, αλλά και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους πρόσφυγες και άλλες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε φορείς χάραξης εκπαιδευτικής γλωσσικής πολιτικής.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσβλέπει σε μία εποικοδομητική συνεργασία με το Κέντρο Αριστείας «Πολυγλωσσία και Γλωσσική Πολιτική» για ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, προτάσεων για πολιτικές στην πολυγλωσσία και την

ανάδειξη της γλωσσικής πολυμορφίας ως σημαντικού παράγοντα εκπαιδευτικής επιτυχίας.

- Και επιτρέψτε μου να τελειώσω με κάποιους στίχους της Κικής Δημουλά, από το ποίημά της **Τυφλό σύστημα επαφής**:
*Σε προσκυνώ, γλώσσα, πολλά τα θαύματά σου.
Επί κυμάτων σφοδράς εποχής βαδίζουσα
– ην γαρ ενάντιος της αλαλίας ο άνεμος –
σώα βγήκες στην ακτή...*

Κυρίες και κύριοι,

Στηρίζοντας την πολυγλωσσία, φράσσουμε τον άνεμο της αλαλίας, που είναι πολύ πιο υπαρκτός από ό,τι φανταζόμαστε.

Προσωπικά πιστεύω ότι η γλώσσα, οι γλώσσες, είναι το πηδάλιο για να βγούμε σώοι στην ακτή.

Σας ευχαριστώ.